

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.345/2023/3.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
Az alperes:	Magyar Honvédség Parancsnokság neve (alperes címe.)
Az alperes képviselője:	dr. Polyecskó-Musa Magdolna kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszonyból származó közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (13., 19. sorszámok alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Budapest Környéki Törvényszék 23. sorszám alatti végzéssel kijavított 18.K.700.604/2022/12. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

A 789.800 (hétszáznyolcvankilencezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az ezredesi rangban, logisztikai főnökként az alperes hivatásos állományában szolgálatot teljesítő felperes vezetői engedélyét 2019. november 27. napján a helység1

Rendőrkapitányság a határozatszám1 bü. számon indult, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 236. § (1) bekezdésébe ütköző, ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének alapos gyanúja miatti büntetőeljárás lezárultáig bevonta.

[2] A felperest a helység2 Rendőrkapitányság közlekedési járőre 2021. augusztus 25. napján – a szolgálati helyéről helység3 irányába történő közlekedése során – ellenőrzés alá vonva megállapította, hogy a saját tulajdonú gépjárművét járművezetői engedély hiányában vezette. A felperes e döntését a lakóházában előállt „vészhelyzet” elhárításával indokolta, miszerint egyedül otthonlévő általános iskolás korú gyermeke a helység2-n dolgozó feleségét arról értesítette, hogy a házukban a szennyvízátemelő szivattyú meghibásodott.

Ezért eredeti szándékától – a helység2-n lévő honvédségi szállón eltöltött éjszakát követő, más személy általi gépkocsivezetéssel való hazatérés – eltérően gépkocsijával a feleségéért indult. A Szentendrei Járásbíróság a 28.Sze.137/2021/4. számú, 2021. október 27. napján kelt végzésével a felperest e magatartásával összefüggésben a szabálysértési eljárásról és szabálysértési nyilvántartás rendszeréről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő engedély nélküli vezetés szabálysértés elkövetése miatt 90.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

[3] Az alperes ez utóbbi cselekmény miatt indított méltatlansági eljárásban hozott határozatszám2 nyilvántartási számú határozatával a felperes szolgáltara méltatlanságát a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 162. § (1) bekezdés c) pontja alapján – az 5. § (1) bekezdését, 78. § (2) bekezdés g) pontját, valamint a „Katonai Etikai Kódex” közzétételéről, a „Honvédségi Etikai Tanács” létesítéséről és feladatairól szóló 67/2003. (HK. 18.) HM utasítás (a továbbiakban: Etikai Kódex) rendelkezéseit is felhívva – megállapította, egyben rögzítette, hogy a szolgálati jogviszonya a Hjt. 68. § (1) bekezdés m) pontja alapján a törvény erejénél fogva 2021. december 12. napjától megszűnt. Indokai szerint a felperes által elkövetett cselekmény önmagában, objektíve alkalmas volt arra, hogy a Magyar Honvédség működésébe vetett közbizalmat súlyosan veszélyeztesse. A gépjárművezetésre vonatkozó szabályok ilyen mértékben történő figyelmen kívül hagyása a honvédségben nem kívánatos és nem is elnézhető jelenség. A felperes magatartása hatást gyakorolt a honvédség belső működésére, a szolgálati rendre, és fegyelemre, ezért nem várható el a szolgálati jogviszonyának fenntartása. A felperes fellebbezése nyomán eljáró honvédelmi miniszter a határozatszám3 nyilvántartási számú határozatával a fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresete, az alperes védirata

[4] A felperes 11. sorszám alatt módosított kereseti kérelmében a másodfokú határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő megsemmisítését, valamint a szolgálati jogviszonyának helyreállítását, ennek hiányában 12 havi illetményének megfelelő összeg megfizetését kérte. Álláspontja szerint a méltatlansági eljárásban az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatti büntetőeljárás jogsértő módon került értékelésre, mivel az e cselekmény miatt korábban indult méltatlansági eljárás megszüntetésre került. Az alperes a

Hjt. 162. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közbizalom súlyos veszélyeztetését a szabálysértés kapcsán okszerűtlenül, a szükségesség - arányosság követelményének meg nem felelő módon mérlegelte; a Hjt. 162. § (2) bekezdésében foglalt viszonyítási pontot figyelmen kívül hagyta; a rendfokozatát a Hjt. egyes rendelkezéseinek végrehajtására kiadott 9/2013. (VIII. 12.) HM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 154. § (3) bekezdésének megsértésével jogszabálysértően súlyosító tényezőként értékelte. Elismerten több évtizede példásan teljesítő katona; személye, katonai pályafutása – parancsnoki vélemény szerint is – példaértékű. Az általa elkövetett közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, és az ez alapján indult szabálysértési eljárás nem alkalmas arra, hogy jogviszonya méltatlanság miatt megszüntetésre kerüljön. Az alperes más, súlyosabban értékelendő cselekmények esetén a legsúlyosabb szankciót nem alkalmazta, mely diszkriminatív eljárásnak tekintendő.

[5] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy az ügy előzménye az eljárásban jelentőséggel bírt, ugyanakkor a felperes korábbi katonai pályafutása és egyéb személyes körülményei az eljárásban nem voltak vizsgálhatóak. A szabálysértéshez vezető, a felperes által felhozott okok a „veszélyhelyzet” fennállását nem indokolták.

A közbizalom súlyos veszélyeztetése igazolást nyert, e körben több Kúria (Legfelsőbb Bíróság) által hozott eseti döntésre is hivatkozott. A mérlegelés az Etikai Kódex és a kialakult bírói gyakorlat alapján megfelelt az okszerűség követelményének, a felperes korábbi ittas járművezetését és rendfokozatát pedig a tényállás részeként értékelte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Indoklásában a Hjt. 3. § (1) bekezdésére, 5. § (1) bekezdésére, 162. § (1) bekezdés c) pontjára, a Vhr. 154. § (3) bekezdésére, 162. § (1) és (3) bekezdéseire hivatkozott. Rögzítette, hogy az elsőfokú határozat valóban hivatkozik az ittas járművezetésre, azonban a felmentés nyelvtani értelmezéséből egyértelműen megállapítható, hogy annak indoka a járművezetői engedély hiányában való járművezetés. A felmentés nem a korábbi méltatlansági eljárás alapját szolgáló cselekményt értékelte kétszeresen, hanem az érvényes járművezetői engedély nélküli vezetés körében annak indokát vette figyelembe. A közbizalom veszélyeztetésének megítélésénél több szempont és körülmény értékelése szükséges: a felperes tudata mire terjedt ki; tisztában volt-e tetteinek előzményeivel, következményeivel. E körben az enyhe súlyú közlekedési szabálysértést nem önmagában, hanem az eset összes körülményére tekintettel kellett értékelni. A felperes nyilvánvalóan tudtában volt a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárásnak, és hogy annak következtében nem rendelkezett érvényes járművezetői engedéllyel. Önmagában, objektíve alkalmas a közbizalom súlyos veszélyeztetésére az a magatartás, ha a Hjt. hatálya alá tartozó katona ittas járművezetés gyanúja alapján bevont vezetői engedély hiányában gépjárművet vezet. A Hjt. 3. § (1)-(2) bekezdéseire hivatkozással kifejtette, hogy a hivatásos katonával szemben fokozott elvárások érvényesülnek, a civil életben is szem előtt kell tartani a honvédséggel szemben fennálló társadalmi elvárásokat. A közbizalom veszélyeztetésének tilalmát fogalmazza meg az Etikai Kódex is, amely fokozott érték- és normakövetést kíván meg. A katona minden

élethelyzetben tudatában van annak, hogy személyén keresztül ítélik meg az általa képviselt szervezetet. A közbizalom súlyos veszélyeztetése nem csupán akkor állapítható meg, ha az elítélendő cselekményről a társadalom tagjai széles körben tudomást szereznek. Nem az a döntő, hogy arról hányan és miként értesültek, hanem az, hogy a magatartás önmagában, objektíve alkalmas volt-e a közbizalom súlyos veszélyeztetésére (Mfv.X.10.175/2020/5., Mfv.II.10.758/2010.). A szolgálati viszonyban állókkal szemben magasabb erkölcsi, etikai, emberi elvárások támaszthatók. Amennyiben a felperes magatartása nem felel meg ezeknek az elvárásoknak, jogsértés nélkül jut a munkáltató arra a következtetésre, hogy a szolgálatra méltatlanná vált (Mfv.II.10.312/2018/4.). Az alperes döntésében megfelelően értékelte a szabálysértés körülményeit, ennek során jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a „vészhelyzet” elhárítására egyéb jogszerű megoldások is rendelkezésre álltak. Az alperes csupán a tényállás részeként hivatkozott a felperes rangjára, azt súlyosító körülményként nem vette figyelembe. A felperes katonai múltjával, valamint a Bizottság javaslatával összefüggésben azt állapította meg, hogy a Vhr. 163. § (3) bekezdése alapján a méltatlansági jogkört gyakorló ahhoz nincs kötve, így az jogsértést nem eredményezett.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[7] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást, másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az alperes a mérlegelési jogával visszaélve az egyenlő bánásmód követelményét megsértette. Jogszabálysértésként a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. § (1) bekezdésére, 85. § (5) bekezdésére, a Hjt. 5. § (2)-(3) bekezdéseire, 6. § (1) bekezdésére, 146. § (1) bekezdés e) pontjára, 153. § (1) bekezdés e) pontjára, 163. § (4) bekezdésére, az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. § t) pontjára, továbbá a Vhr. 154. § (3) bekezdésére hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet [5] bekezdésében a tényállás tévesen került rögzítésre, mivel kizárólag a „vészhelyzet” előállását követően döntött úgy, hogy gépjárművel hazaindul, ennek hiányában az éjszakát a feleségével a laktanyán töltötte volna. Az indoklás [44]-[45] bekezdéseiben az elsőfokú bíróság az ittas járművezetést értékelte a közbizalmat súlyosan veszélyeztető cselekményként nem pedig az enyhébb fokú szabálysértést, mely a Hjt. 146. § (1) bekezdés e) pontjába és 153. § (1) bekezdés e) pontjába ütközik. A korábbi ittas járművezetés miatt indult méltatlansági eljárás jogerősen megszüntetésre került, amiatt új fegyelmi eljárás nem volt indítható. Az elsőfokú ítélet szerint magatartását önmagában ([48] bekezdés), vagy az eset összes körülményére tekintettel kell értékelni ([45] bekezdés), mely ellentmondás miatt az a Hjt. 5. § (3) bekezdését sérti. A közbizalom súlyos veszélyeztetésének a ténye nem került alátámasztásra, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt, hogy a cselekményt milyen – egyébként emberileg érthető, életszerű és a társadalom értékítélete alapján felmentő – okból és milyen cél érdekében követte el. Elítélendőbb lett volna, ha a kiskorú gyermeke érdekében nem rohant volna haza a választott módon, mely alapján a cselekmény a közbizalom súlyos veszélyeztetésének a megállapítására nem volt alkalmas. A méltatlanság megállapításánál a tudati elemeket és a pszichés állapotot, valamint az enyhítő és súlyosító körülményeket is figyelembe kellett volna venni, mivel a Vhr. 154. § (3) bekezdése csak a 147. § (5)-(6) bekezdéseiben példálózó jelleggel felsorolt kritériumok értékelését zárja ki. Nem elegendő azt vizsgálni, hogy a magatartás önmagában, objektíve alkalmas-e a közbizalom súlyos veszélyeztetésére, hanem a társadalom általános értékítéletét is figyelembe kell venni. Az

elsőfokú ítélet [55] bekezdésében a törvényszék szintén az ittas járművezetéssel és az ahhoz kapcsolódó közbizalmi veszélyeztetéssel érvelt, holott az már két megelőző eljárásban (korábbi méltánytalansági és büntetőeljárás) értékelve lett. Hangsúlyozta, hogy az ittas járművezetés kapcsán az alperes nem állapította meg a szolgálatra való méltatlanságot, míg a jóval enyhébb szabálysértés kapcsán igen, mely megvalósítja a mérlegelési joggal való visszaélést. Az indoklás [56]-[57] bekezdéseivel kapcsolatban előadta, hogy a mérlegelésnek is vannak korlátai, amelyet a jog gyakorlójának figyelembe kell venni, a kisebb fokú közlekedési szabálysértéseket elkövető katonák esetében eddig egyetlen alkalommal sem került sor a legsúlyosabb szankció alkalmazására, ezért az egyenlő bánásmód követelménye is sérült, melyet az elsőfokú bíróságnak keresethalmazatként a Kp. 85. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálnia kellett volna. Az erre irányuló bizonyítási indítványában a jogsérelem fennállását valószínűsítette, azonban azt az elsőfokú bíróság mellőzte. Bizonyítási indítványként alperes nyilatkoztatását kérte arra vonatkozóan, hogy az elmúlt 10 évben hány esetben indult méltatlansági eljárás hasonló súlyú szabálysértéseknél.

[8] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a fellebbezés nem felel meg a Kp. 99. § (1) bekezdés, illetve 100. § (2) bekezdés b) pontban meghatározott feltételeknek, mivel nem jelöli meg, hogy az elsőfokú ítélet a Kúria mely döntésével ellentétes, illetve konkrét jogszabálysértésre sem hivatkozik. Az elsőfokú ítélet a felperes valamennyi kereseti kérelmét elbírálta, a mérlegelése és annak indoklása okszerű, logikus, ellentmondásmentes. A tényállást a törvényszék a rendelkezésre álló iratok alapján pontosan feltárta, az abból kiragadott egyes részletek nem alapozzák meg azt, hogy az ítélete ne lenne tényállásszerű. A felperes indoka (vészhelyzet) az engedély nélküli vezetésre nem nyert bizonyítást. Az ittas járművezetés mind a határozatban, mind az elsőfokú ítéletben a tényállás elemeként, előzményi okként szerepelt, az sem súlyosító, sem enyhítő körülményként nem került figyelembevételre, önálló elbírálására. A méltatlansági eljárásban a felperes szubjektív tudati állapota nem vizsgálható, csak az, hogy a cselekménye objektíve alkalmas-e a közbizalom súlyos veszélyeztetésére.

A cselekmény büntetőjogi (szabálysértési jogi) megítélése nem köti a munkáltatót és a bíróságot, a különböző eljárásokban más szempontok alapján történik a cselekmény értékelése. Nincs összefüggés a cselekmény büntetőjogi minősítése, tárgyi súlya és a méltatlansági eljárásban figyelembe veendő közbizalom veszélyeztetésének értékelése között. A fellebbezésben az sem került megjelölésre, hogy mik lennének a mérlegelés keretei, melyeket az átlépett. A joggal való visszaélésre való hivatkozás tiltott keresetváltoztatásnak minősül, a kereseti kérelem nem a Kp. 37. § (1) bekezdés g) pontja szerint került előterjesztésre. Az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatban a 4/2017. (XI. 28.) KMK véleményre hivatkozással kifejtette, hogy a felperes a védendő tulajdonságát nem jelölte meg, ezáltal az Ebktv. 8. §-ában megjelölt tulajdonságok miatti hátrányok kiküszöbölésére szolgáló csoportképzés sem lehetséges. A diszkriminációval szembeni jogvédelem lényege, hogy a védett tulajdonsággal rendelkező egyén elsődlegesen nem a saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozás miatt szenved hátrányt. A védelem középpontjában a hátrányos helyzetben lévő csoportok állnak, ezzel szemben a felperes a saját magatartása miatt szenvedett hátrányt. A joggal való visszaélés kapcsán – az MK 95. számú állásfoglalására és a Hjt. 5. § (3) bekezdésére utalva – előadta, hogy a felperes a joggal való visszaélés megállapításához szükséges jogellenes célokat sem jelölte meg.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[9] A fellebbezés nem alapos.

[10] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, a releváns jogszabályi rendelkezéseket megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában e döntése indokait részletesen kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság egyetértett, és a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra mutat rá.

[11] A felperes az Ebktv. 8. § t) pontjának megsértését önálló fellebbezési kérelemként fogalmazta meg, mely kapcsán az ítéltábla az alábbiakra mutat rá. A fellebbezési eljárásban nem lehet új jogszabálysértésre hivatkozni, a közigazgatási perekben a kereset kiterjesztésének kizárólag a Kp. 43. §-ának [marasztalási perekben a Kp. 130. § (4) bekezdés] keretei között az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig van helye, továbbá a megváltoztatott keresetnek ezen részében is meg kell felelnie a kereset tartalmi követelményeinek. A fellebbezésben megjelölt új jogszabálysértést ezért a fellebbviteli bíróság érdemben nem bírálhatja el (Kúria Kf.III.38.310/2019/5.). A felperes az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztéséig egyetlen alkalommal sem hivatkozott az Ebktv. 8. § t) pontjának a megsértésére, ezzel kapcsolatos kereseti kérelmet nem fogalmazott meg, jogi érvelést nem adott elő. Ebből következően az ítéltábla a fellebbezésben ezzel összefüggésben előterjesztett kérelmet nem vizsgálhatta.

[12] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletet eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással támadta. Eljárási jogszabálysértésként a tényállás nem a valóságnak megfelelő módon való rögzítését, az ebből levont téves jogkövetkeztetéseket, valamint a bizonyítási indítványának elutasítását sérelmezte. A közigazgatási jogviták tekintetében a fellebbezési eljárás rendjére a Kp. speciális rendelkezéseket tartalmaz, a 99. § (1) bekezdés értelmében a fellebbezést meghatározott jogalapon lehet előterjeszteni, abban jogszabálysértésre vagy az egységes joggyakorlattól való eltérésre kell hivatkozni.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott határozatot a Kp. 108. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezés keretei között, az abban felhozott indokok alapulvételével vizsgálhatja felül. A Kp. 99. § (1) bekezdése, 100. § (2) bekezdés b) pontja és 104. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen bírósági döntést kér. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékossága esetén a másodfokú bíróság szintén nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot

jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit (Kf.VII.39.673/2020/7.). A pontos jogszabályhely megjelölése, ekként a felülbírálat kereteinek meghatározása a fellebbező fél kötelezettsége. A Kp. 2. § (2) bekezdésében foglalt tisztességes, koncentrált és költségtakarékos eljárás követelményéből sem vezethető le a bíróság olyan kötelezettsége, hogy a támadott határozat jogszerűségéről pusztán a fellebbezésben előadott indokok alapján a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely fél által történő megjelölése hiányában döntsön (Kpkf.X.38.049/2019/2.). Nem a bíróság feladata annak kitalálása, hogy a fellebbező fél mit sérelmez, mit kíván megfellebbezni és milyen okból (Kpkf.VI.39.905/2021/2.).

[13] Az ítéltábla a fent hivatkozott szempontok alapján végzett felülbírálata eredményeként megállapította, hogy az eljárásjogi kifogások körében a felperes az elsőfokú ítélet tényállásbeli pontatlanságait, azon bizonyítási indítványa mellőzését, melyben az alperes egyéb, méltatlansági eljárásra okot adó körülmények minősítése kapcsán keletkezett döntéseinek beszerzését és értékelését kérte, konkrét jogszabályi hivatkozás megjelölése nélkül sérelmezte. Mindebből az következik, hogy az ítéltábla a csupán tartalmilag körülírt, de konkrétan meg nem jelölt jogszabálysértés alapján e körben nem vizsgálódhatott. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes által előterjesztett bizonyítási indítvány nem tekinthető a Kp. 43. § (1) bekezdése [a marasztalási perekben helyesen a Kp. 131. § (4) bekezdés] szerinti keresetváltoztatásnak, ugyanis az a [11] bekezdésben ismertetett feltételeknek nem felel meg, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, miszerint azt bizonyítási indítványnak tekintette, és annak megfelelő eljárási rendben bírálta el. Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 276. § (5) bekezdésének megsértése nélkül mellőzte a felperes bizonyítási indítványát, mert a per elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, hogy más méltatlansági eljárásokban az alperes milyen döntést hozott, a perbeli határozat jogszerűségét sem ezen adatok befolyásolták.

[14] A tényállás megállapítás és a bizonyítékok értékelése körébe nem tartozó minden más kifogásolt ítéleti megállapítás az elsőfokú ítélet anyagi jogi álláspontjának felülbírálatához tartozott, mely körben a felperes a Hjt. 5. § (2)-(3) bekezdéseinek, 146. § (1) bekezdés e) pontjának, 153. § (1) bekezdés e) pontjának, 163. § (4) bekezdésének, valamint a Vhr. 147. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjának és 154. § (3) bekezdésének a megsértésére hivatkozott.

[15] A Hszt. 162. § (1) bekezdés c) pontja a méltatlanság megállapításához a honvédelmi szervezetek iránti közbizalom fenntartásának súlyos veszélyeztetését követeli meg, amely miatt nem várható el, hogy a honvédelmi szervezet a szolgálati viszonyt fenntartsa. Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy e kérdésben kell érdemben állást foglalnia.

[16] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság olyan körülményeket (megelőző ittas járművezetés) is az értékelésébe volt, mely az elkövetett szabálysértés miatti méltatlansági eljárásban nem lett volna figyelembe vehető. Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy a méltatlanság megállapítás során azt kell vizsgálni, hogy a felperes

magatartása objektíve alkalmas volt-e a közbizalom veszélyeztetésére (Kf.VII.45.164/2022/6.). Kiindulópontként az szolgált, hogy az egyes magatartások megítélése a büntetőjog és közszolgálati jogviszony tekintetében eltérő, még ha mindkettőnek az alapját ugyanazon cselekmény is képezi. A Hszt. 162. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott közbizalom és veszélyeztetésének megvalósulása absztrakt fogalom, mely tekintetében olyan éles határvonal nem vonható, miszerint a vizsgálat terjedelme kizárólag a Szbstv. szerinti tényállási elemekre irányulhat. A közbizalom veszélyeztetésének objektív megítéléséhez az egyéb körülmények (a magatartás okai) ugyanúgy hozzátartoznak, mint maga a szabálysértési alakzatot megvalósító cselekmény. A magatartás minősítésekor tehát nem csupán magát az elkövetett szabálysértést – melynek vizsgálata és jogkövetkezményének levonása a szabálysértési hatóságra tartozik –, hanem az azzal összefüggő valamennyi tény és körülményt is érteni és értékelni kell. A hivatásos jogviszonyban foglalkoztatott személyek magatartásának alperes általi és a közigazgatási perben történő vizsgálata során nem csak az elkövetett szabálysértésnek van jelentősége, hanem annak is, hogy a felperes a vezetői engedély hiányában történő járművezetés megvalósításával tudatosan és szándékosan, a rá kötelező magatartási szabályokat megszegve jogellenesen cselekedett. Ennek a körülménynek a vizsgálata éppoly jelentős súllyal esik az értékelési körbe, mint magának a szabálysértésnek az elkövetése. A közbizalom veszélyeztetése szempontjából az elkövetett cselekménnyel összefüggésben lényeges körülménynek minősül az is, hogy a felperes miért nem rendelkezett vezetői engedéllyel, ezért az elsőfokú bíróság e kérdés elemzésére helyesen tért ki, annak megítélése jogszerű. Nem jelenti a kétszeres értékelés tilalmába ütközést, ha az elkövetett szabályszegéssel összefüggésben annak okai is a vizsgálat részét képezik. A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét e körben nem találta jogszabálysértőnek és önellentmondónak.

[17] Abban a kérdésben, hogy a felperesi magatartás alkalmas volt-e a közbizalom súlyos veszélyeztetésére az ítéltábla az alábbiakat emeli ki. A hivatásos katonával szemben fokozott elvárások érvényesülnek, a civil életben is szem előtt kell tartania a honvédséggel szemben fennálló társadalmi elvárások betartásának szükségességét. A közbizalom veszélyeztetésének tilalmát fogalmazza meg az Etikai Kódex, amely fokozott érték- és normakövetést kíván meg. A katona minden élethelyzetben tudatában van annak, hogy személyén keresztül ítélik meg az általa képviselt szervezetet. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a közbizalom fenntartása, súlyos veszélyeztetésének megvalósulása nem csupán akkor állapítható meg, ha az elítélendő cselekményről a társadalom tagjai széles körben szereztek tudomást. Nem az a döntő, hogy arról hányan és miként értesültek, hanem az, hogy a magatartás önmagában, objektíve alkalmas volt-e a közbizalom súlyos veszélyeztetésére (Mfv.X.10.175/2020/5., Mfv.II.10.758/2010.). A közbizalom akkor áll fenn, ha a katonák személyi körülményei és tevékenységük, valamint a honvédséghez tartozó szervezetek működésének szabályszerűsége iránt nem merül fel kétség. A szolgálatot teljesítő katonák tettei törvényeken, jogszabályokon, valamint egy szabályzatokon alapulnak és az általánosan elfogadott etikai normáknak megfelelően jelennek meg a kívülvilágban. A magyar honvédséggel szolgálati viszonyban állókkal szemben fokozott az elvárás a jogszabály betartására, velük szemben magasabb erkölcsi, etikai, emberi elvárások támaszthatóak. Amennyiben a felperes magatartása nem felelt meg ezeknek az elvárásoknak, jogsértés nélkül jut a munkáltató arra a következtetésre, hogy a felperes a szolgálatra méltatlanná vált (Mfv.II.10.312/2018/4.).

[18] Ezen magasabb elvárhatósági szempontrendszeren keresztül kellett vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak az elkövetett szabálysértést, valamint a felperes szándékos és tudatos normaszegő magatartását, és annak körülményeit. Alaptalanul kifogásolta e körben a felperes, hogy a pszichés állapota indokolta a jogszabálysértő cselekményét, ugyanis esetében kóros elmeállapot, a döntése meghozatalában szerepet játszó pszichés zavar nem volt megállapítható, ilyen fennálltára nem is hivatkozott, azt bizonyítékkal nem támasztotta alá. Az ítéltábla kiemeli, ha fenn is állt volna ilyen körülmény, az nem a méltatlansági eljárásban, hanem kizárólag a szabálysértési eljárásban lett volna értékelhető. Ezzel szemben a perben megfelelő bizonyítási eljárás folyt arra vonatkozóan, hogy a felperesnek a cselekmény elkövetésére okot adó körülmény egyéb, megfelelő módon történő elhárítására is lett volna lehetősége, azaz nem állt fenn olyan „veszélyhelyzet”, mely a jogsértő magatartás elkövetését jogszerűvé teszi, a felperes kimentése a társadalmi értékítélet szempontjából sem volt figyelembe vehető.

[19] A méltatlansági eljárásban a fegyelmi eljárás Vhr. 147. § (5)-(6) bekezdéseiben foglalt enyhítő és súlyosító körülményei nem alkalmazhatók, mivel abban – szemben a méltatlansági eljárás tényállási elemét képező honvédség külső társadalmi megítélésével – az elkövetett cselekmény szubjektív értékelése a döntő, azaz a magatartás minősítése az elkövető szubjektumán alapul. A méltatlansági eljárásban nem a kimentő jellegű felelősségi szabályok érvényesülnek, azaz a méltatlanság jogkövetkezménye alól nincs általános kimentési ok, az alperesnek (elsőfokú bíróságnak) kizárólag azt kell mérlegelnie, hogy a cselekmény alkalmas volt-e arra, hogy a honvédségbe vetett közbizalmat súlyosan veszélyeztesse. A védendő jogtárgy tehát a honvédségbe vetett közbizalom, az ehhez kapcsolódó objektív mérce, ebből a szempontból tehát az elkövetés szubjektív körülményeinek (pszichés állapotnak, elkövetés okának) nincs közvetlen relevanciája.

[20] A veszélyeztetés súlyosságának megítélése kapcsán sem csupán a csekély súlyú közlekedési szabályszegésnek volt jelentősége, hanem a magatartás valamennyi olyan elemének, melyre a társadalmi objektív értékítélet kiterjedhet. Így annak is, hogy a felperes ittás járművezetés miatt nem rendelkezett jogosítvánnyal, így tudatában volt annak, hogy emiatt jogszerűtlenül vesz részt a közúti forgalomban, ezáltal szándékosan szabályt szegett, azt katonai egyenruhában követte el, így személye ezáltal a honvédséggel közvetlenül is összefüggésbe hozható volt. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a mérlegelés szabályait (szükségesség-arányosság követelményét), amikor ezen körülmények értékelése során okszerűen következtetett arra, hogy amennyiben egy, a Hjt. hatálya alá tartozó katona ittás járművezetés gyanúja alapján bevolt vezetői engedély hányában gépjárművet vezet, az alkalmas a közbizalom súlyos veszélyeztetésére. A méltatlanság – a honvédségbe vetett közbizalom súlyos veszélyeztetésének – megállapításához szükséges, az elsőfokú bíróság által alkalmazott – a Hjt. 162. § (1) bekezdés c) pontja szerinti általános feltételeket meghaladó vizsgálatot igénylő – objektív mércéje az elsőfokú ítélet indokolásában felsorakoztatott mögöttes jogszabályhelyekből [Hjt. 3. § (1)-(2) bekezdései, Etikai Kódex 1. számú melléklete] kitűnik. Hangsúlyozandó, hogy e jogszabályhelyek rögzítik – a méltatlanság megítélésénél releváns – katonákkal szembeni általános magatartási elvárásokat. Ezen objektív mércét az elsőfokú bíróság megfelelően alkalmazta, az ítélet indoklásából egyértelműen megállapítható, hogy miért tekintette a felperest a magatartása folytán a katonai szolgálatra méltatlannak.

[21] Az ítéltábla a felperes fellebbezési eljárásban fenntartott bizonyítási indítványát a [13] bekezdésben írtakra tekintettel, miszerint a hivatásos szolgálatra méltatlanná válás megállapítása független más eljárásban hozott döntéstől, mellőzte.

[22] Mindezekre tekintettel a felperes a fellebbezésében nem adott elő olyan érvelést, ami az elsőfokú ítélet megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére alapot adna, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[23] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. Annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) és 3. § (2), (5) bekezdéseire figyelemmel a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, valamint az alperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére figyelemmel, mérlegeléssel állapította meg.

[24] A felperes munkavállalói költségkedvezményre nem jogosult, ezáltal a Kp. 131. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 512. § (1) bekezdése szerint megállapított pertárgyértékre (egyévi távolléti díj) vetítve a fellebbezési illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján került meghatározásra, melyet a felperes átutalással megfizetett, ezért a másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdései alapján annak viseléséről döntött.

[25] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. január 16.

dr. Kecskés Zsófia s.k. dr. Szeles Balázs György s.k. dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

